

Voorwoord

In 2019 moet de Omgevingswet in werking treden. Op 22 maart 2016 is deze wet aangenomen door de Eerste Kamer (Stb. 2016, 156). Deze tekstuitgave bevat de Staatsbladversie, aangevuld met daarin – elk in een eigen kleur - de wijzigingen, die worden voorgesteld in de consultatieversies van de Invoeringswet Omgevingswet, de Aanvullingswet bodem, de Aanvullingswet geluid, de Aanvullingswet grondeigendom en de Aanvullingswet natuur.¹ Deze tekstuitgave geeft aan hoe de Omgevingswet eruit zou zien als de consultatieversies door het parlement worden aangenomen. Dat betekent veel gebruiksgemak voor wie zich wil of moet voorbereiden op de Omgevingswet. Daarbij moet de gebruiker nog enige onzekerheid voor lief nemen totdat de parlementaire behandeling is afgerond.

De Omgevingswet vervangt 26 wetten geheel of gedeeltelijk. Het betreft de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Crisis- en herstelwet, de Interimwet stad-en-milieubenadering, de Onteigeningswet, de Ontgrondingenwet, de Planwet verkeer en vervoer, de Spoedwet wegverbreding, de Tracéwet, de Waterstaatswet 1900, de Waterwet (Wtw), de Wegenwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet ammoniak en veehouderij (Wav), de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Wet bodembescherming (Wbb), de Wet geluidhinder (Wgh), de Wet geurhinder en veehouderij, de Wet herverdeling wegenbeheer, de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, de Wet inrichting landelijk gebied, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet natuurbescherming (Wnb), de Wet milieubeheer (Wm), de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Wrakkenwet, delen van de Monumentenwet 1988 en de Woningwet, en bepalingen uit wetgeving

¹ De volgende werkwijze is gevolgd. Uitgangspunt is de Omgevingswet (Stb. 2016, 156) met wijzigingen Invoeringswet Omgevingswet; deze geconsolideerde versie is in de internetconsultatie gepresenteerd. In deze wettekst zijn vervolgens opgenomen de wijzigingen die worden voorgesteld in achtereenvolgens de Aanvullingswet bodem, de Aanvullingswet geluid en de Aanvullingswet grondeigendom. In de aldus gewijzigde Staatsbladversie zijn ten slotte de wijzigingen opgenomen zoals die zijn opgenomen in de Omgevingswet (Stb. 2016, 156) met wijzigingen Aanvullingswet natuur; deze geconsolideerde versie is gepresenteerd in de internetconsultatie.

voor energie, mijnbouw, luchtvaart en spoorwegen die een rol spelen bij besluiten over ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

De Staatsbladversie zal nog aanzienlijk worden gewijzigd als gevolg van de Invoeringswet Omgevingswet (IwOw).² Deze wet bevat niet alleen het overgangsrecht en wijzigingen van onder meer de 26 genoemde wetten, maar vult de Omgevingswet met enige essentiële onderdelen aan. Zo is Hoofdstuk 13 Financiële bepalingen verder aangevuld. Hoofdstuk 15 Schade is ingevuld met een afdeling over nadeelcompensatie en een afdeling die schade bij gedoogplichten regelt. Hoofdstuk 16 kent een verplichte aanwijzing van adviseurs (art. 16.15a) en in hoofdstuk 18 Handhaving en uitvoering worden regels over de bestuurlijke boete en de kwaliteit van de handhaving opgenomen. Hoofdstuk 20 bevat nieuwe bepalingen over het digitaal stelsel voor de informatievoorziening (DSO), zoals de instelling van de landelijke voorziening. Verder worden de omgevingsplanactiviteit en voorbeschermingsregels geïntroduceerd.

Verder heeft de regering ervoor gekozen om de Omgevingswet niet te vertragen door daarin tegelijk een aantal lopende wetgevingstrajecten mee te nemen of beleidstrajecten die in 2013 nog niet ver genoeg waren om de resultaten mee te nemen in het wetsvoorstel voor de Omgevingswet. Als gevolg daarvan zijn regels over bodem, geluid, grondeigendom en natuur niet direct opgenomen in de Omgevingswet, maar worden die ingebouwd door middel van de hiervoor al genoemde aanvullingswetten:

- de Aanvullingswet bodem Omgevingswet (AwbOw).³ Het uitgangspunt van het Nederlandse bodembeleid is en blijft het bereiken van een goede bodemkwaliteit door het voorkomen van nieuwe verontreinigingen en het opruimen van bestaande verontreinigingen. De Aanvullingswet bodem voert enige vernieuwingen door ten opzichte van de momenteel geldende Wet bodembescherming. Die wet vervalt;

² Wet van ... tot aanvulling en wijziging van de Omgevingswet, intrekking van enkele wetten over de fysieke leefomgeving, wijziging van andere wetten en regeling van overgangsrecht voor de invoering van de Omgevingswet (Invoeringswet Omgevingswet), versie internetconsultatie 5 januari 2017.

³ Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op het beschermen van de bodem, met inbegrip van het grondwater, en het duurzaam en doelmatig gebruik van de bodem (Aanvullingswet bodem Omgevingswet), versie internetconsultatie 22 maart 2016.

- de Aanvullingswet geluid Omgevingswet (AwgOw).⁴ Om geluid te reguleren, zijn regels gesteld aan de belangrijkste geluidbronnen (wegen, spoor en industrieterreinen) in verhouding tot geluidgevoelige gebouwen zoals woningen, scholen, kinderdagverblijven en medische instellingen. Dit is in de jaren '70 van de vorige eeuw vastgelegd in de Wet geluidhinder. Omdat deze wet steeds uitgebreider en complexer is geworden, is er de afgelopen jaren gewerkt aan de vereenvoudiging en modernisering van de geluidregels. Grote stap hierin was de invoering van de geluidproductieplafonds voor rijksinfrastructuur. Deze systematiek wordt in de Aanvullingswet geluid verbreed naar provinciale wegen en industrieterreinen. In het aan het parlement voor te leggen wetsvoorstel Aanvullingswet geluid zullen enkele (beleidsneutrale) verbeterpunten doorgevoerd worden die uit de praktijk met geluidproductieplafonds voor rijksinfrastructuur naar voren zijn gekomen;
- de Aanvullingswet grondeigendom (AwgrOw)⁵ is bedoeld om het instrumentarium voor grondbeleid beter toe te snijden op de sterk uiteenlopende maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving. Daarbij is het aan gemeenten en provincies zelf om te bepalen hoe zij hun grondbeleid vormgeven en of zij een faciliterend of een actief grondbeleid of combinaties daarvan willen voeren. In deze aanvullingswet worden de instrumenten onteigening, voorkeursrecht, herverkaveling en kavelruil in landelijk gebied samengebracht, vereenvoudigd, toegankelijk gemaakt en geharmoniseerd. Aan deze instrumenten wordt vrijwillige stedelijke herverkaveling als nieuw instrument toegevoegd. Verder wordt in deze aanvullingswet ook een aantal wijzigingen in de regeling van het kostenverhaal opgenomen om dit te vereenvoudigen, te verbeteren en flexibeler te maken;
- de Aanvullingswet natuur Omgevingswet (AwnOw).⁶ De Omgevingswet gaat uit van een samenhangende aanpak die ervoor zorgt dat alle relevante

4 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten met het oog op de beheersing van geluidbelasting afkomstig van infrastructuur en industrieterreinen (Aanvullingswet geluid Omgevingswet), versie internetconsultatie 22 maart 2016.

5 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten vanwege opname van het voorkeursrecht, regels over onteigening en bijzondere regels voor de inrichting van de fysieke leefomgeving (Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet), versie internetconsultatie 1 juli 2016.

6 Wijziging van de Omgevingswet en enkele andere wetten in verband met de overgang van de Wet natuurbescherming naar de Omgevingswet (Aanvullingswet natuur Omgevingswet), versie internetconsultatie 21 november 2016.

belangen worden meegenomen. Natuur is daarbij een belangrijk thema. Op 1 januari 2017 is een nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Die wet bundelt de tot die datum geldende Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. Het wettelijke stelsel is ten opzichte van de vroegere natuurwetgeving sterk gemoderniseerd en vereenvoudigd, waarbij de Europese en internationale verplichtingen centraal zijn gesteld en bevoegdheden, verantwoordelijkheden en taken in hoofdzaak bij provincies zijn belegd. Dit laatste in overeenstemming met de afspraken in het Bestuursakkoord natuur en het Natuurpact. De uitgangspunten, begrippen en systematiek van de Wet natuurbescherming zijn al afgestemd op die van de Omgevingswet. Voor de vergunning- en ontheffingverlening kan worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De Aanvullingswet natuur ziet op de invoering van de Wet natuurbescherming in de Omgevingswet met een toereikende wettelijke basis voor nadere uitvoeringsregelgeving bij algemene maatregel van bestuur.

De Omgevingswet (Stb. 2016, 156), de invoeringswet en de vier aanvullingswetten zijn artikelsgewijs toegelicht in een voor elke wet afzonderlijke uitgave van Tekst&Toelichting Omgevingswet.

Zoals hiervoor aangegeven, bevat deze Tekstuitgave de Staatsbladversie, aangevuld met daarin – elk in een eigen kleur - de wijzigingen, die worden voorgesteld in de consultatieversies van de Invoeringswet Omgevingswet, de Aanvullingswet bodem, de Aanvullingswet geluid, de Aanvullingswet grondeigendom en de Aanvullingswet natuur. Vanwege de leesbaarheid is, waar tekst is vervallen, dat niet zichtbaar gemaakt met een doorhaling. Aangezien de invoeringswet en de aanvullingswetten nog niet op elkaar zijn afgestemd, kan het voorkomen dat nieuw in te voegen artikelen of onderdelen hetzelfde nummer krijgen. Op dit moment valt de volgorde van totstandkoming van de verschillende wetsvoorstellen nog niet te bepalen. In een latere fase zullen de wetsvoorstellen wetstechnisch op elkaar worden afgestemd. Ook zullen daarin samenloopbepalingen worden opgenomen om ervoor te zorgen dat de wijzigingen op een correcte manier in de Omgevingswet worden opgenomen.

De Omgevingswet, de Invoeringswet Omgevingswet en de Aanvullingswetten zijn elk met een artikelsgewijze toelichting uitgegeven in een afzonderlijke uitgave van Tekst&Toelichting Omgevingswet, die waar mogelijk dezelfde indeling volgen.

De Omgevingswet moet in werking treden in 2019, samen met de invoeringswet en de vier aanvullingswetten. Op hetzelfde moment zullen ook de vier uitvoeringsbesluiten in werking treden. Op 1 juli 2016 zijn de vier ontwerp-AMvB's onder de Omgevingswet gepubliceerd in de internetconsultatie:

- het Omgevingsbesluit (Ob). Dit besluit bevat de algemene en procedurele bepalingen voor de uitwerking van de instrumenten van de wet die voor een ieder van belang zijn, zowel voor overheden als voor bedrijven en burgers;
- het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Dit besluit richt zich tot bestuursorganen en bevat de inhoudelijke normen voor de bestuurlijke taakuitoefening en besluitvorming;
- het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dit besluit stelt rechtstreeks werkende rijksregels over activiteiten in de fysieke leefomgeving aan burgers, bedrijven en overheden in de rol van initiatiefnemer. Het gaat daarbij vooral om milieubelastende activiteiten en wateractiviteiten;
- het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Dit besluit stelt algemene, rechtstreeks werkende regels aan activiteiten met betrekking tot bouwwerken, zoals bouwen en slopen. Dit besluit is gericht op een ieder die deze activiteiten uitvoert, in de praktijk vooral burgers en bedrijven.

Elk van deze ontwerp-AMvB's is artikelsgewijs toegelicht in een afzonderlijke uitgave van Tekst&Toelichting Omgevingswet.

Zodra de wetten en de AMvB's definitief in het Staatsblad staan, volgt een actualisatie van deze Tekstuitgave met track records. Op deze wijze kan de gebruiker die nu kennis neemt van de Omgevingswet en consultatieversies straks in korte tijd bekend raken met de definitieve versie. Tot

dat moment moet de gebruiker nog enige onzekerheid voor lief nemen
totdat de parlementaire behandeling is afgerond.

De auteur houdt zich aanbevolen voor opmerkingen.

's-Hertogenbosch, 2017
Jan van den Broek

Inhoud

Voorwoord	V
Vooraf	XXI
HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN	1
Afdeling 1.1 Begripsbepalingen	1
Afdeling 1.2 Toepassingsgebied en doelen	1
Afdeling 1.3 Zorg voor de fysieke leefomgeving	3
HOOFDSTUK 2 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN BESTUURSORGANEN 4	4
Afdeling 2.1 Algemene bepalingen	4
Afdeling 2.2 Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening	6
Afdeling 2.3 Omgevingswaarden	7
§ 2.3.1 Algemene bepalingen	7
§ 2.3.2 Omgevingswaarden gemeente	8
§ 2.3.3 Omgevingswaarden provincie	8
§ 2.3.4 Omgevingswaarden Rijk	9
Afdeling 2.4 Toedeling van taken en aanwijzing van locaties	10
§ 2.4.1 Toedeling van specifieke taken aan gemeenten, waterschappen, provincies en Rijk	10
§ 2.4.2 Aanwijzing van locaties	17
Afdeling 2.5 Instructieregels en instructies	18
§ 2.5.1 Doorwerking van beleid door instructieregels	18
§ 2.5.2 Doorwerking van beleid door instructies	27
§ 2.5.3 Indeplaatstreding en vernietiging waterschapsbeslissingen	29
Afdeling 2.6 Bijzondere taken en -bevoegdheden	31
§ 2.6.1 Bijzondere beheertaken en -bevoegdheden water, waterstaatswerken en wegen	31
§ 2.6.2 Bijzondere bevoegdheden natuur en beheer van natuur	33

HOOFDSTUK 3 OMGEVINGSVISIE EN PROGRAMMA'S	35
Afdeling 3.1 Omgevingsvisies	35
Afdeling 3.2 Programma's	35
§ 3.2.1 Algemene bepalingen	35
§ 3.2.2 Verplichte programma's	36
§ 3.2.3 Onverplichte programma's	39
§ 3.2.4 Programmatische aanpak	40
HOOFDSTUK 4 ALGEMENE REGELS OVER ACTIVITEITEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING	43
Afdeling 4.1 Algemene bepalingen voor regels over activiteiten	43
§ 4.1.1 Algemene regels	43
§ 4.1.2 Inhoud	45
§ 4.1.3 Bevoegd gezag	47
Afdeling 4.2 Voorbereidingsbescherming	50
Afdeling 4.3 Bijzondere bepalingen voor regels over activiteiten	52
§ 4.3.1 Decentrale regels	52
§ 4.3.2 Rijksregels	53
HOOFDSTUK 5 DE OMGEVINGSVERGUNNING EN HET PROJECTBESLUIT	61
Afdeling 5.1 De omgevingsvergunning	61
§ 5.1.1 Verbodsbepalingen	61
§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag	66
§ 5.1.3 De beoordeling van de aanvraag	70
§ 5.1.4 Inhoud en werking	77
§ 5.1.5 Actualisering, wijziging, intrekking en revisievergunning	79
Afdeling 5.2 Projectprocedure	83
§ 5.2.1 Algemene bepalingen voor het projectbesluit	83
§ 5.2.2 Voornemen, verkenning en voorkeursbeslissing	85
§ 5.2.3 Projectbesluit	87
§ 5.2.4 Gemeentelijke projecten van publiek belang	88

HOOFDSTUK 6	90
HOOFDSTUK 7	91
HOOFDSTUK 8	92
HOOFDSTUK 9 VOORKEURSRECHT	93
Afdeling 9.1 Algenene Bepalingen	93
Afdeling 9.2 De voorkeursrechtbeschikking	94
§ 9.2.1 Vestiging van een voorkeursrecht	94
§ 9.2.2 Vervallen en geldingsduur van voorkeursrecht	97
Afdeling 9.3 Inhoudelijke vereisten	98
Afdeling 9.4 Vervreemding na een voorkeursrecht	99
§ 9.4.1 Hoofregel en uitzonderingen daarop	99
§ 9.4.2 Vervreemding aan gemeente, provincie of Staat	101
§ 9.4.3 Gerechtelijke procedure tot vaststelling van de prijs of tot overdracht onroerende zaak	103
§ 9.4.4 Notariële akte tot levering van de onroerende zaak	105
§ 9.4.5 Nietigheid rechtshandelingen is strijd met voorkeursrecht	106
§ 9.4.6 Uitsluiting bestuursrechtelijke handhaving	107
HOOFDSTUK 10 GEDOOGPLICHTEN	108
Afdeling 10.1 Algemene bepalingen	108
Afdeling 10.2 Gedoogplichten van rechtswege	108
Afdeling 10.3 Bij beschikking op te leggen gedoogplichten	113
§ 10.3.1 Algemene bepalingen	113
§ 10.3.2 Gedoogplichten	114
§ 10.3.3 De gedoogplichtbeschikking	118
§ 10.3.4 Bijzondere bepalingen	119
Afdeling 10.4 Schadevergoeding	120
HOOFDSTUK 11 ONTEIGENING	121
Afdeling 11.1 Algemene bepalingen	121
Afdeling 11.2 De onteigeningsbeschikking	123

Afdeling 11.3 Verzoekprocedure	124
Afdeling 11.4 De onteigeningsakte	124
Afdeling 11.5 Niet verwezenlijken onteigeningsbelang	126
Afdeling 11.6 Uitsluiting bestuursrechtelijke handhaving	128
HOOFDSTUK 12 BIJZONDERE INSTRUMENTEN VOOR DE	
INRICHTING VAN GEBIEDEN	129
Afdeling 12.1 Algemene bepalingen	129
Afdeling 12.2 Inrichtingsprogramma en Inrichtingsbesluit	131
§ 12.2.1 Inrichtingsprogramma	131
§ 12.2.2 Inrichtingsbesluit	132
§ 12.2.3 Regeling van eigendom, beheer en onderhoud van voorzieningen van openbaar nut	133
Afdeling 12.3 Uitvoering van de inrichting	136
§ 12.3.1 Algemene bepalingen	136
§ 12.3.2 Verrichten van werkzaamheden	136
Afdeling 12.4 Herverkaveling	137
§ 12.4.1 Algemene bepalingen over herverkaveling	137
§ 12.4.2 Het ruilplan	138
§ 12.4.3 De lijst van geldelijke regelingen	143
Afdeling 12.5 Kavelruil	145
§ 12.5.1 Kavelruil in landelijk gebied	145
§ 12.5.2 Kavelruil in stedelijk gebied	147
HOOFDSTUK 13 FINANCIËLE BEPALINGEN	149
Afdeling 13.1 Leges	149
Afdeling 13.2 Vergoeding en verhaal van kosten	150
Afdeling 13.2a (heffingen)	152
Afdeling 13.3 Financiële bepalingen vanwege omgevingsvergunningen of maatwerkvoorschriften	153
Afdeling 13.4 Vergoeding voor adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage	155
Afdeling 13.5 Financiële bepalingen inrichtingen van gebieden	155
Afdeling 13.6 Kostenverhaal	157

HOOFDSTUK 14	160
HOOFDSTUK 15 SCHADE	161
Afdeling 15.1 Nadeelcompensatie	161
Afdeling 15.2 Schade bij gedoogplichten	165
§ 15.2.1	166
Afdeling 15.3 Schadeloosstelling bij onteigening	167
§ 15.3.1 Berekening schadeloosstelling bij onteigening	167
§ 15.3.2 De gerechtelijke procedure tot vaststelling van de schadeloosstelling	174
§ 15.3.3 Overige bepalingen	180
Afdeling 15.4	180
§15.4.**	180
HOOFDSTUK 16 PROCEDURES	182
Afdeling 16.1 Elektronisch verkeer en gebruik van gegevens en methoden	182
§ 16.1.1 Elektronisch verkeer	182
§ 16.1.2 Gebruik van gegevens en methoden	183
Afdeling 16.2 Coördinatie en betrokkenheid andere bestuursorganen	184
§ 16.2.1 Toepassing afd. 3.5 Algemene wet bestuursrecht	184
§ 16.2.2 Aanvullende bepalingen voor coördinatie van de vergunningverlening voor een milieubelastende activiteit en wateractiviteit in gevallen als bedoeld in artikel 16.7, eerste lid, onder b	185
§ 16.2.3 Betrokkenheid van andere bestuursorganen	187
Afdeling 16.3 Totstandkomingsprocedures	191
§ 16.3.1 Toepassing afd. 3.4 Algemene wet bestuursrecht	191
§ 16.3.2 Zwemlocaties	192
§ 16.3.2a Geluidproductieplafonds	192
§ 16.3.2a Natura 2000-gebieden	193
§ 16.3.3 Omgevingsvisie	193
§ 16.3.4 Programma's	193
§ 16.3.5 Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening	194

§ 16.3.5a Peilbesluit	195
§ 16.3.6 Gedoogplichtbeschikking	195
§ 16.3.6 Voorkeursrecht	195
§ 16.3.7 Gedoogplichtbeschikking	196
§ 16.3.8 Ontheigeningsbeschikking	197
§ 16.3.9 Inrichting van gebieden	198
Afdeling 16.4 Milieueffectrapportage	200
§ 16.4.1 Milieueffectrapportage voor plannen en programma's	200
§ 16.4.2 Milieueffectrapportage voor projecten	204
Afdeling 16.4A. Passende beoordeling Natura 2000	209
Afdeling 16.5 De omgevingsvergunning	209
§ 16.5.1 Algemeen	209
§ 16.5.2 Reguliere voorbereidingsprocedure	212
§ 16.5.3 Toepassing afd. 3.4 Algemene wet bestuursrecht	213
§ 16.5.4 Exploitatievoorschriften [vervallen]	215
Afdeling 16.6 Projectprocedure	215
§ 16.6.1 Voorkeursbeslissing	215
§ 16.6.2 Projectbesluit	216
Afdeling 16.7 Beslistermijn, inwerkingtreding en beroep	218
§ 16.7.1 Beslistermijn	218
§ 16.7.2 Inwerkingtreding	218
§ 16.7.3 Beroep	221
§ 16.7.4 Beroep en hoger beroep onteigening	223
§ 16.7.5 Beroep en hoger beroep inrichting	225
Afdeling 16.8 Algemene delegatiegrondslagen procedurele en vormvereisten	227
Afdeling 16.9 Bijzondere procedures voor de inrichting van gebieden	229
HOOFDSTUK 17 ADVIESORGANEN EN ADVISEURS	236
Afdeling 17.1 Adviesorganen op rijksniveau	236
§ 17.1.1 Algemene bepalingen	236
§ 17.1.2 Adviesorganen	236
Afdeling 17.2 Adviesorganen op gemeentelijk niveau	238
§ 17.2.1 Algemene bepalingen	238

§ 17.2.2 Verplichte gemeentelijke adviesorganen	238
Afdeling 17.3 Adviseurs	239
HOOFDSTUK 18 HANDHAVING EN UITVOERING	240
Afdeling 18.1 Bestuursrechtelijke handhaving	240
§ 18.1.1 Bestuursrechtelijke handhavingstaak en handhavingsbevoegdheid	240
§ 18.1.2 Aanwijzing en bevoegdheid toezichthouders	241
§ 18.1.3 Intrekking begunstigende beschikking	243
§ 18.1.4 Bestuurlijke boete	244
§ 18.1.5 Bijzondere handhavingsbevoegdheden voor bouwen sloopactiviteiten	248
§18.1.6 (Bestuurlijke maatregelen dieren, planten, eieren, hout en producten daarvan)	248
Afdeling 18.2 Strafrechtelijke handhaving	250
Afdeling 18.3 Uitvoering en handhaving	250
§ 18.3.1 Reikwijdte afdeling 18.3	250
§ 18.3.2 Strategische en programmatische uitvoering en handhaving	251
§ 18.3.3 Kwaliteit uitvoering en handhaving; omgevingsdiensten	251
§ 18.3.4 Informatieverstrekking en afstemming	254
HOOFDSTUK 19 BEVOEGDHEDEN IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN	256
Afdeling 19.1 Ongewoon voorval	256
Afdeling 19.2 Archeologische toevalsvondst van algemeen belang	259
Afdeling 19.2a Toevalsvondst in de bodem met onaanvaardbare risico's voor de gezondheid	260
Afdeling 19.3 Alarmeringswaarden	261
Afdeling 19.4 Gevaar voor waterstaatswerken	262
Afdeling 19.5 Buitengewone omstandigheden	264

HOOFDSTUK 20 MONITORING EN INFORMATIE	266
Afdeling 20.1 Monitoring en verzameling van gegevens	266
Afdeling 20.2 Gegevensbeheer en toegang tot gegevens	270
Afdeling 20.3 Verslagen en kaarten	272
Afdeling 20.4 Evaluatie	275
Afdeling 20.5 Digitaal stelsel voor de informatievoorziening	276
§ 20.5.1 Algemeen	276
§ 20.5.2 Register omgevingsdocumenten	278
§ 20.5.3 Gegevens en digitale informatieproducten	279
§ 20.5.4 Elektronische aanvragen, meldingen en andere informatieverplichtingen	280
§ 20.5.5 Overige bepalingen	280
HOOFDSTUK 21	282
HOOFDSTUK 22 OVERGANGSRECHT	283
Afdeling 22.1 Overgangsfase	283
HOOFDSTUK 23 OVERIGE EN SLOTBEPALINGEN	286
Afdeling 23.1 Implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen	286
Afdeling 23.2 Experimenteerbepaling	286
Afdeling 23.3 Publiekparticipatie, betrokkenheid parlement, totstandkomingsvereisten uitvoeringsregelgeving en overige bepalingen	288
Afdeling 23.4 Evaluatie- en slotbepalingen	290
BIJLAGE	294
Bijlage bij artikel 1.1 van deze wet	294
A. Begrippen	294
B. Verordeningen, richtlijnen en besluiten als bedoeld in artikel 288 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en internationale verdragen	308

VOORWOORD

Vooraf

Aangezien de Invoeringswet en Aanvullingswetten nog niet op elkaar zijn afgestemd, kan het voorkomen dat nieuw in te voegen artikelen of onderdelen hetzelfde nummer krijgen. Op dit moment valt de volgorde van totstandkoming van de verschillende wetsvoorstellen nog niet te bepalen. In een latere fase zullen de wetsvoorstellen wetstechnisch op elkaar worden afgestemd. Ook zullen daarin samenloopbepalingen worden opgenomen om ervoor te zorgen dat de wijzigingen op een correcte manier in de Omgevingswet worden opgenomen.

VOORAF

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Afdeling 1.1 Begripsbepalingen

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

De bijlage bij deze wet bevat begrippen en definities voor de toepassing van deze wet en de daarop berustende bepalingen.

Afdeling 1.2 Toepassingsgebied en doelen

Artikel 1.2 (fysieke leefomgeving)

1. Deze wet gaat over:
 - a. de fysieke leefomgeving, en
 - b. activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.
2. De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval:
 - a. bouwwerken,
 - b. infrastructuur,
 - c. watersystemen,
 - d. water,
 - e. bodem,
 - f. lucht,
 - g. landschappen,
 - h. natuur,
 - i. cultureel erfgoed,
 - j. werelderfgoed.
3. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt gevolgen die kunnen voortvloeien uit:
 - a. het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan,
 - b. het gebruik van natuurlijke hulpbronnen,
 - c. activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt,
 - d. het nalaten van activiteiten.

4. Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden ook aangemerkt gevolgen voor de mens, voor zover deze wordt of kan worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.3 (maatschappelijke doelen van de wet)

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Artikel 1.4 (verhouding tot andere wetgeving)

Deze wet is niet van toepassing op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld, tenzij uit de bepalingen van deze wet anders blijkt.

Artikel 1.5 (toepassing in de exclusieve economische zone en internationaal)

1. Deze wet is van toepassing in de exclusieve economische zone, met uitzondering van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a en b, en tweede lid, aanhef en onder a.
2. Een op grond van deze wet bij algemene maatregel van bestuur of ministeriële regeling gestelde regel is van toepassing in de exclusieve economische zone als dat bij die regel is bepaald.
3. Artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder d, is ook van toepassing op in Nederland geregistreerde vaartuigen en luchtvaartuigen die zich buiten Nederland en de exclusieve economische zone bevinden.

Afdeling 1.3 Zorg voor de fysieke leefomgeving

Artikel 1.6 (zorgplicht voor een ieder)

Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.

Artikel 1.7 (activiteit met nadelige gevolgen)

Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Artikel 1.8 (verhouding tot specifieke regels)

Aan de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 1.6 en 1.7, wordt in ieder geval voldaan, voor zover bij wettelijk voorschrift of besluit specifieke regels zijn gesteld met het oog op de doelen van de wet, en die regels worden nageleefd.

HOOFDSTUK 2 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN VAN BESTUURSORGANEN

Afdeling 2.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.1 (uitoefening taken en bevoegdheden)

1. Een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk of, met inachtneming van de Waterschapswet, van een waterschap oefent zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uit met het oog op de doelen van de wet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld.
2. Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.
3. Bij de op grond van deze wet gestelde regels kan de toepassing van het eerste en tweede lid worden uitgewerkt of begrensd. Deze uitwerking of begrenzing kan in ieder geval betrekking hebben op:
 - a. het waarborgen van de veiligheid,
 - b. het beschermen van de gezondheid,
 - c. het beschermen van het milieu,
 - d. het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening,
 - e. het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,
 - f. het behoud van cultureel erfgoed,
 - g. het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed,
 - h. de natuurbescherming,
 - i. het tegengaan van klimaatverandering,
 - j. de kwaliteit van bouwwerken,
 - k. de evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
 - l. het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten,

- m. het beheer van infrastructuur,
 - n. het beheer van watersystemen,
 - o. het beheer van geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen,
 - p. het beheer van natuurlijke hulpbronnen,
 - q. het beheer van natuurgebieden,
 - r. het gebruik van bouwwerken,
 - s. het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen.
4. **Onverminderd het derde lid wordt bij** de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

Artikel 2.2 (afstemming en samenwerking)

1. Een bestuursorgaan houdt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet rekening met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen en stemt zonedig met deze andere bestuursorganen af.
2. Bestuursorganen kunnen taken en bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen. Daarbij wordt niet voorzien in een overdracht van taken of bevoegdheden.
3. Een bestuursorgaan treedt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden slechts in de taken en bevoegdheden van een ander bestuursorgaan voor zover dat nodig is voor de uitvoering van zijn eigen taken en bevoegdheden.

Artikel 2.3 (algemene criteria verdeling van taken en bevoegdheden)

1. De uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet wordt overgelaten aan de bestuursorganen van een gemeente, tenzij daarover andere regels zijn gesteld.
2. Een bestuursorgaan van een provincie oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:

- a. met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of
 - b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.
3. Een bestuursorgaan van het Rijk oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:
- a. met het oog op een nationaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd, of
 - b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.
4. Bestuursorganen van het Rijk oefenen ook de taken en bevoegdheden uit voor het niet provinciaal en gemeentelijk ingedeelde gebied.

Afdeling 2.2 Omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening

Artikel 2.4 (omgevingsplan)

De gemeenteraad stelt voor het gehele grondgebied van de gemeente één omgevingsplan vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.5 (waterschapsverordening)

Het algemeen bestuur van het waterschap stelt één waterschapsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.6 (omgevingsverordening)

Provinciale staten stellen één omgevingsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

Artikel 2.7 (verplicht opnemen en uitsluiten van decentrale regels)

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangegeven waarin regels over de fysieke leefomgeving alleen in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen gevallen worden aangegeven waarin regels over de fysieke leefomgeving niet in het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening mogen worden opgenomen.

Artikel 2.8 (delegatie)

De gemeenteraad, het algemeen bestuur van een waterschap of provinciale staten kunnen de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan, de waterschapsverordening of de omgevingsverordening delegeren aan het college van burgemeester en wethouders, het dagelijks bestuur van het waterschap respectievelijk gedeputeerde staten.

Afdeling 2.3 Omgevingswaarden

§ 2.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 2.9 (omgevingswaarden)

1. Op grond van deze afdeling worden omgevingswaarden vastgesteld met het oog op de doelen van de wet.
2. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan:
 - a. de gewenste staat of kwaliteit,
 - b. de toelaatbare belasting door activiteiten,
 - c. de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.
3. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen.

Artikel 2.10 (aard, termijn en locaties van omgevingswaarden en onderbouwing)

1. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald:

- a. of deze waarde een resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of andere, daarbij te omschrijven verplichting met zich brengt,
 - b. het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan,
 - c. de locaties waarop de omgevingswaarde van toepassing is.
2. Bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt onderbouwd welke taken en bevoegdheden op grond van deze of een andere wet in ieder geval worden ingezet om de omgevingswaarde te verwezenlijken.

§ 2.3.2 Omgevingswaarden gemeente

Artikel 2.11 (omgevingswaarden gemeente)

1. Bij omgevingsplan kunnen omgevingswaarden worden vastgesteld.
2. Bij omgevingsplan kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij omgevingsverordening of algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld, tenzij bij de omgevingsverordening of de maatregel anders is bepaald.

§ 2.3.3 Omgevingswaarden provincie

Artikel 2.12 (omgevingswaarden provincie)

1. Bij omgevingsverordening kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, omgevingswaarden worden vastgesteld.
2. Bij omgevingsverordening kunnen geen omgevingswaarden worden vastgesteld in aanvulling op of in afwijking van omgevingswaarden die bij algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld, tenzij bij de maatregel anders is bepaald.

Artikel 2.13 (verplichte omgevingswaarden provincie voor watersystemen)

1. Bij omgevingsverordening worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid en het voorkomen of beperken van wateroverlast in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:
 - a. de veiligheid van bij de verordening aangewezen andere dan primaire waterkeringen, voor zover die niet bij het Rijk in beheer zijn,
 - b. de gemiddelde kans op overstroming per jaar van bij de verordening aangewezen gebieden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht.
2. Bij of krachtens de verordening worden voor de toepassing van het eerste lid, onder a, voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over de vaststelling van het waterkerend vermogen van de daar bedoelde waterkeringen.

§ 2.3.4 Omgevingswaarden Rijk**Artikel 2.14 (omgevingswaarden Rijk)**

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, derde lid, omgevingswaarden worden vastgesteld.

Artikel 2.15 (verplichte omgevingswaarden Rijk)

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid en het milieu en het beheer van natuurlijke hulpbronnen in ieder geval omgevingswaarden vastgesteld voor:
 - a. de kwaliteit van de buitenlucht, waaronder de depositie en concentraties van verontreinigende stoffen in de buitenlucht, ook in verband met de blootstelling van de mens aan die stoffen, ter uitvoering van de richtlijn luchtkwaliteit en de richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht,
 - b. de chemische en ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen en de chemische kwaliteit en kwantitatieve toestand van

- grondwaterlichamen, ter uitvoering van de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn en de richtlijn prioritaire stoffen,
- c. de kwaliteit van zwemwater, ter uitvoering van de zwemwater-richtlijn,
 - d. de veiligheid van primaire waterkeringen, voor elk bij de maatregel aangewezen dijktraject,
 - e. de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in beheer zijn bij het Rijk.
2. Bij ministeriële regeling worden voor de toepassing van het eerste lid, onder d en e, voor daarbij aan te geven locaties nadere regels gesteld over [het bepalen van de hydraulische belasting en de sterkte](#).
 3. De nadere regels, bedoeld in het tweede lid, worden voor primaire waterkeringen steeds na ten hoogste twaalf jaar herzien.

Afdeling 2.4 Toedeling van taken en aanwijzing van locaties

§ 2.4.1 Toedeling van specifieke taken aan gemeenten, waterschappen, provincies en Rijk

Artikel 2.16 (gemeentelijke taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het gemeentebestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:
 - a. op het gebied van het beheer van watersystemen en waterketen-beheer:
 - 1°. de doelmatige inzameling van afvloeiend hemelwater, voor zover de houder het afvloeiend hemelwater redelijkerwijs niet op of in de bodem of een oppervlaktewaterlichaam kan brengen, en het transport en de verwerking daarvan,
 - 2°. het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de op grond van deze wet aan de fysieke leefomgeving toe-gedeelde functies zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken, voor zover het treffen van die maatregelen doelmatig is en niet op grond van artikel 2.17, 2.18 of 2.19 tot de taak van een waterschap,

- een provincie of het Rijk behoort,
- 3°. de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater,
- 4°. het beheer van watersystemen, voor zover toegedeeld bij omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid,
- 5°. de zuivering van stedelijk afvalwater, in gevallen waarin toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid,
- b. het behoeden van de staat en werking van openbare wegen, voor zover niet in beheer bij een waterschap, een provincie of het Rijk, voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die wegen.
- c. **Het beschermen van de gezondheid tegen de geluidbelasting afkomstig van wegen in beheer bij de gemeente, lokale spoorwegen en industrieterreinen.**
2. Op grond van het eerste lid, onder a, onder 3°, wordt stedelijk afvalwater ingezameld en getransporteerd naar een zuiveringstechnisch werk als dat vrijkomt:
- a. op de percelen, gelegen binnen een bebouwde kom van waaruit stedelijk afvalwater met een vervuilingswaarde van ten minste tweeduizend inwonerequivalenten als bedoeld in de richtlijn stedelijk afvalwater wordt geloosd, door middel van een openbaar vuilwaterriool,
- b. op andere percelen, voor zover dit doelmatig kan worden uitgevoerd door middel van een openbaar vuilwaterriool.
3. In plaats van een openbaar vuilwaterriool en een zuiveringstechnisch werk kunnen andere passende systemen in beheer bij een gemeente, een waterschap of een rechtspersoon die door een gemeente of waterschap met het beheer is belast, worden toegepast, als daarmee hetzelfde niveau van het beschermen van het milieu wordt bereikt.

Artikel 2.17 (waterschapstaken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het waterschapsbestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:
- a. op het gebied van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer:

- 1°. het beheer van watersystemen, voor zover aan het waterschap toegeedeeld bij provinciale verordening als bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20, derde lid,
 - 2°. de zuivering van stedelijk afvalwater, gebracht in een openbaar vuilwaterriool, in een zuiveringstechnisch werk,
 - b. het behoeden van de staat en werking van openbare wegen voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die wegen, voor zover het beheer van die wegen bij provinciale verordening is toegeedeeld aan het waterschap.
2. Het waterschapsbestuur kan een andere rechtspersoon belasten met de exploitatie van een zuiveringstechnisch werk.
 3. Het waterschapsbestuur en het gemeentebestuur kunnen, in afwijking van het eerste lid, bij gezamenlijk besluit bepalen dat de zuiveringstaak, bedoeld in het eerste lid, onder a, onder 2°, tot de taak van de gemeente behoort, als dat doelmatiger is voor de zuivering van het stedelijk afvalwater.

Artikel 2.18 (provinciale taken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij het provinciebestuur berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan dat bestuur toegeedeelde taken voor de fysieke leefomgeving, de volgende taken:
 - a. met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid: de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen,
 - b. het voorkomen of beperken van geluidhinder in stiltegebieden,
 - c. het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, met het oog op de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water,
 - d. op het gebied van het beheer van watersystemen en het zwemwaterbeheer:
 - 1°. het beheer van watersystemen, voor zover dat aan de provincie is toegeedeeld bij omgevingsverordening als bedoeld in het tweede lid of bij ministeriële regeling als bedoeld in artikel 2.20,

- derde lid,
- 2°. het houden van toezicht op het beheer van watersystemen voor zover dat is toegeedeeld aan de waterschappen, met uitzondering van het beheer van primaire waterkeringen,
- 3°. **het beschermen van de zwemwaterkwaliteit, onder meer door het nemen van beheersmaatregelen als bedoeld in artikel 2, zevende lid, van de zwemwaterrichtlijn, voor zover deze taak niet op grond van artikel 2.16, 2.17 of 2.19 berust bij een gemeente, een waterschap of het Rijk,**
- e. het behoeden van de staat en werking van de volgende infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur:
- 1°. burgerluchthavens van regionale betekenis,
- 2°. lokale spoorweginfrastructuur,
- 3°. wegen in beheer bij de provincie.
- f. **het beschermen van de gezondheid tegen de geluidbelasting afkomstig van wegen in beheer bij een waterschap of de provincie,**
- f. **op het gebied van de bescherming en ontwikkeling van de natuur:**
- 1°. **het zorg dragen voor het nemen van de nodige maatregelen om de natuur te beschermen en te ontwikkelen, met inbegrip van:**
- maatregelen als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid of tweede lid, onder b, c of d, of 4, eerste lid, eerste zin, of tweede lid, van de vogelrichtlijn en artikel 6, eerste of tweede lid, van de habitatrichtlijn voor Natura 2000-gebieden, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gedeelten daarvan die worden beheerd door een van Onze andere Ministers dan Onze Minister van Economische Zaken, en
 - maatregelen voor bijzondere nationale natuurgebieden, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen,
- 2°. **het beperken van de omvang van in het wild levende populaties van dieren met het oog op het waarborgen van de veiligheid, het beschermen van de gezondheid, de natuurbescherming, andere redenen van openbaar belang of het voorkomen van schade aan eigendommen, behalve in de gevallen die zijn aangewezen op grond van artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 3°,**

3°. de preventie, bestrijding en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen,

4°. de selectie van gebieden met het oog op de mogelijke aanwijzing als nationaal park op grond van artikel 2.43, derde lid.

2. Bij provinciale verordening wordt, met inachtneming van artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet, het beheer van regionale wateren toegeëld aan waterschappen. Bij omgevingsverordening kan het beheer van regionale wateren worden toegeëld aan andere openbare lichamen en kan het beheer van vaarwegen worden toegeëld aan waterschappen.
3. Bij of krachtens omgevingsverordening kunnen gronden binnen regionale wateren worden aangewezen als drogere oevergebieden.
4. In afwijking van het eerste lid berust de taak, bedoeld in het eerste lid, onder e, onder 2°, in gebieden die op grond van artikel 20, derde lid, van de Wet personenvervoer 2000 zijn aangewezen bij het dagelijks bestuur van het bij gemeenschappelijke regeling ingestelde openbaar lichaam dat bevoegd is tot het verlenen, wijzigen of intrekken van de concessies voor openbaar vervoer in dat gebied.

Artikel 2.19 (rijkstaken voor de fysieke leefomgeving)

1. Bij Onze Minister of Onze Minister die het aangaat berusten, naast de elders in deze wet en op grond van andere wetten aan het Rijk toegeëelde taken voor de fysieke leefomgeving, de in het tweede en derde lid genoemde taken.
2. De volgende taken voor watersystemen berusten bij Onze Minister:
 - a. het beheer van rijkswateren,
 - b. het voorkomen of tegengaan van landwaartse verplaatsing van de kustlijn, voor zover dat volgens Onze Minister nodig is om te voldoen aan een omgevingswaarde voor de veiligheid van primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 2.15, eerste lid, onder d,
 - c. het houden van toezicht op het beheer van primaire waterkeringen door een waterschap of een ander openbaar lichaam,

- d. het tot stand brengen en beschikbaar stellen van technische leidraden voor het ontwerp en het beheer van primaire waterkeringen.
- 3. De volgende taken voor infrastructuur en andere voorzieningen berusten bij Onze daarbij genoemde Minister:
 - a. bij Onze Minister: het behoeden van de staat en werking van de volgende infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur:
 - 1°. de luchthaven Schiphol en overige burgerluchthavens van nationale betekenis,
 - 2°. hoofdspoorweginfrastructuur en bijzondere spoorweginfrastructuur,
 - 3°. wegen in beheer bij het Rijk,
 - 4°. communicatie-, navigatie- en radarapparatuur buiten luchthavens als bedoeld onder 1°,
 - b. bij Onze Minister: het beschermen van de gezondheid tegen de geluidbelasting afkomstig van wegen in beheer bij het Rijk en hoofdspoorwegen,
 - c. bij Onze Minister van Defensie: het behoeden van de staat en werking van de volgende infrastructuur of andere voorzieningen voor **defensie** en **de** nationale veiligheid voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur of andere voorzieningen:
 - 1°. militaire luchthavens,
 - 2°. laagvliegroutes voor jacht- en transportvliegtuigen,
 - 3°. militaire terreinen,
 - 4°. munitieopslagplaatsen,
 - 5°. radarstations en zend- en ontvangstinstallaties buiten militaire luchthavens.
- 4. De volgende taken voor de bescherming en ontwikkeling van de natuur berusten bij Onze daarbij genoemde Minister:
 - a. bij Onze Minister van Economische Zaken:
 - 1°. het zorgdragen voor het nemen van maatregelen voor Natura 2000-gebieden als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid of tweede lid, onder b, c of d, of 4, eerste lid, eerste zin, of tweede lid,